

How-To:

ЯК ЗАРЕЄСТРУВАТИ ✂ ГЕОГРАФІЧНЕ ЗАЗНАЧЕННЯ 🍷

1. ЩО ТАКЕ ГЕОГРАФІЧНЕ ЗАЗНАЧЕННЯ ?

Географічне зазначення – це найменування, що ідентифікує товар, який походить з певного географічного місця та має особливу якість, репутацію або інші характеристики, зумовлені цим місцем походження.

Важливо, щоб щонайменше один із етапів виробництва товару – виготовлення (видобування), переробка та/або приготування – здійснювався на визначеній географічній території.

Географічне зазначення може охороняти:

**харчові
продукти**

**сільськогосподарську
продукцію**

напої

**текстильні та
ремісничі вироби**

**інші товари, особливі характеристики або
репутація яких пов'язані з певним географічним
місцем**

Прикладами географічних зазначень є:

- **«Гуцульська овеча бриндзя»** (традиційний сир із Карпатського регіону України);
- **«Мелітопольська черешня»** (черешня з Мелітопольського району Запорізької області);
- **«Херсонський кавун»** (кавуни, вирощені на території Херсонської області);
- **«Кролевецькі рушники»** (традиційні ткані вироби з міста Кролевець Сумської області);
- **«Champagne»** (ігристе вино з регіону Шампань, Франція);
- **«Parmigiano Reggiano»** (сир із регіонів Парма, Реджо-Емілія, Модена та частин Болоньї і Мантуї, Італія);
- **«Murano»** (скляні вироби з острова Мурано у Венеціанській лагуні, Італія).

Критерії охорони:

Географічний зв'язок:

Товар повинен походити з чітко визначеної географічної території, з якою пов'язані його особливості або репутація.

Особливі характеристики або репутація:

Товар повинен мати особливі характеристики або репутацію, які відрізняють його від аналогічних товарів.

Виробництво на визначеній території:

Щонайменше один із етапів виробництва, видобування або переробки товару має здійснюватися в межах визначеного географічного місця.

Специфікація товару:

Товар повинен відповідати затвердженій специфікації, яка визначає його характеристики, спосіб виробництва та зв'язок із географічним місцем походження. Така специфікація розробляється заявником та погоджується з уповноваженим органом відповідно до вимог законодавства.

Право на реєстрацію географічного зазначення мають **об'єднання осіб, які виробляють або видобувають/переробляють відповідний товар на визначеній території.*

*Також право на реєстрацію географічного зазначення має **одна фізична або юридична особа**, якщо вона є єдиним виробником, який у цьому географічному місці виробляє товар та/або видобуває, та/або переробляє сировину для товару.*

Механізм охорони:

Правова охорона географічного зазначення виникає після його державної реєстрації.

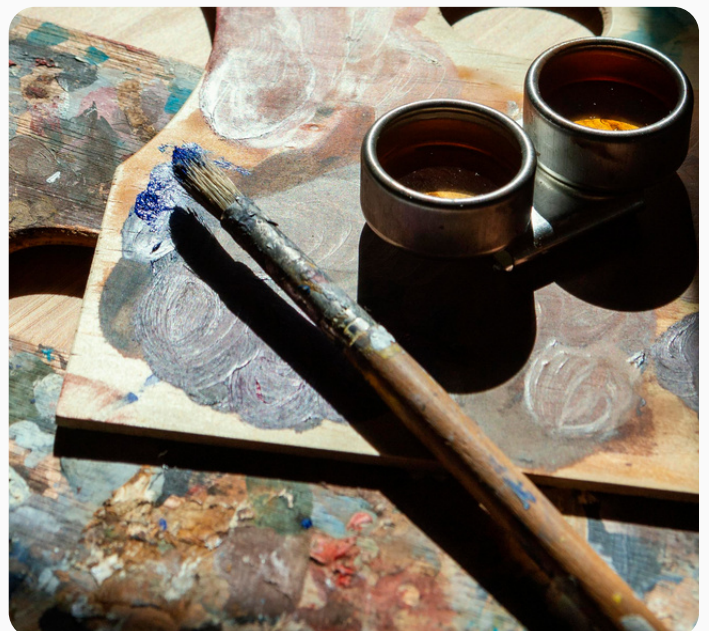
Після реєстрації право на використання географічного зазначення можуть отримати виробники, які здійснюють діяльність на визначеній географічній території та дотримуються затвердженої специфікації товару. Такі виробники мають право використовувати географічне зазначення в маркуванні товару, рекламі, комерційній документації та під час введення товару в цивільний оборот.

Важливо! Географічне зазначення не належить одному виробнику. Його можуть використовувати всі виробники з відповідної території, які дотримуються затвердженої специфікації товару та підтвердили відповідність встановленим вимогам.

**Використання зареєстрованого географічного зазначення особами, які НЕ мають на це права або виробляють товар поза визначеною територією чи без дотримання специфікації, є порушенням прав на географічне зазначення.*

У разі порушення прав заінтересовані особи можуть вимагати припинення неправомірного використання географічного зазначення та звертатися за захистом своїх прав у встановленому законом порядку.

Тривалість охорони:

Правова охорона географічного зазначення діє **безстроково** за умови збереження характеристик товару та його зв'язку з географічним місцем походження.

Охорона може бути припинена судом, якщо:

- ⊘ втрачені природні або людські фактори, що зумовлюють особливі характеристики товару, через що неможливо виробляти його відповідно до затвердженої специфікації;
- ⊘ географічне зазначення не використовується протягом понад 7 років після його реєстрації.

2. ПРОЦЕС РЕЄСТРАЦІЇ ГЕОГРАФІЧНОГО ЗАЗНАЧЕННЯ

Крок 1. Ознайомтесь із процедурою

Перейдіть на сайт Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій → сервіс «Промислова власність» → блок «Географічні зазначення».

Тут ви знайдете:

- інформацію про процедуру реєстрації;
- нормативно-правову базу;
- форми документів;
- відповіді на поширені запитання.

Крок 2. Підготуйте специфікацію товару

Специфікація є основним документом для реєстрації географічного зазначення.

У ній необхідно визначити:

- назву географічного зазначення;
- продукт (товар), для якого заявляється географічне зазначення;
- обґрунтування зв'язку товару з відповідною географічною територією;
- характеристики та якість товару;
- властивості географічного регіону та інші фактори, що впливають на якість товару.

Після підготовки специфікація погоджується з уповноваженим органом відповідно до вимог законодавства.

Крок 3. Підготуйте пакет документів

Для подання заявки необхідно підготувати:

- заявку на державну реєстрацію географічного зазначення;
- специфікацію товару;
- єдиний документ;
- інші документи, передбачені законодавством (за потреби).

Для цього використовуйте офіційні форми, розміщені на сайті УКРНОІВІ.

Крок 4. Заповніть документи

Під час заповнення документів важливо:

- правильно зазначити заявника;
- коректно визначити географічне зазначення;
- забезпечити узгодженість між заявкою, специфікацією та єдиним документом;
- уникати технічних помилок і неточностей.

Крок 5. Сплатіть державний збір

Перед оплатою:

- перевірте актуальні реквізити на сайті Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій;
- уважно заповніть призначення платежу.

Рекомендація: перевіряти реквізити саме в день оплати.

Крок 6. Подайте заявку

Онлайн → через особистий кабінет на Порталі електронних сервісів УКРНОІВІ.

За відсутності технічної можливості подати заявку в електронній формі, ви можете її надіслати **у паперовій формі** – поштою на адресу Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій, або залишити у скриньці для кореспонденції в його приміщенні.

Крок 7. Слідкуйте за розглядом заявки

Після подання:

- відстежуйте статус заявки за її номером;
- своєчасно реагуйте на запити експертизи (якщо вони надходять).

Якщо подано онлайн → комунікація здійснюється переважно через електронну систему (електронний кабінет заявника), однак у окремих випадках може здійснюватися й через інші офіційні канали.

Якщо у паперовій формі → комунікація здійснюється через офіційні канали (пошта).

3. ЩО ДАЛІ?

Після подання заявка проходить експертизу відповідно до вимог законодавства України. Загальний строк розгляду може становити 6-12 місяців залежно від складності заявки та наявності підстав для запитів або заперечень.

За результатами експертизи приймається рішення про державну реєстрацію географічного зазначення або про відмову в реєстрації.

У разі позитивного рішення:

- заявник сплачує державне мито та збір за публікацію відомостей про державну реєстрацію географічного зазначення;
- відомості про географічне зазначення вносяться до Державного реєстру географічних зазначень України;
- здійснюється державна реєстрація географічного зазначення;
- виробники, які відповідають вимогам специфікації, можуть отримати право на використання відповідного географічного зазначення для своїх товарів.

Звертаємо увагу, що чекліст створено з метою узагальнення та систематизації інформації, розміщеної на офіційному вебсайті УКРНОІВІ, і він не є методичними рекомендаціями. Наведений чекліст має інформаційний характер і не враховує всіх особливостей конкретної ситуації. Для належної оцінки ризиків та вибору оптимальної стратегії правової охорони географічних зазначень рекомендуємо звернутися за консультацією до фахівців УКРНОІВІ, патентних повірених України або інших фахівців у сфері інтелектуальної власності, які мають практичний досвід у питаннях охорони та реєстрації географічних зазначень.

Коваль Д. How-To: як зареєструвати географічне зазначення / за редакцією Теньової О.; художнє оформлення Шистя П. К.: УКРНОІВІ, 2026. 9с.

© УКРНОІВІ, 2026 Attribution 4.0 International (CC-BY-4.0) Ліцензія не поширюється на контент у цьому виданні, що не належить УКРНОІВІ. Візуальні елементи: Canva Pro.